

MATERIAŁY EDUKACYJNE DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

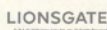

NA PODSTAWIE
PRAWDZIWEJ HISTORII

Jeden na milion

FILM Z DUBBINGIEM LUB NAPISAMI

LIONSGATE PRESENTS A KINGDOM STORY COMPANY PRODUCTION A FILM BY JON GUNN "THE UNBREAKABLE BOY" ZACHARY LEVI MEGHANN FAHY JACOB LAVAL DREW POWELL
AND PATRICIA HEATON CASTING BY JILL ANTHONY THOMAS COSTUME DESIGNER PANCHO BURGOS-GOIZUETA EXECUTIVE PRODUCERS ANNA REDMON EDITOR PARKER ADAMS PRODUCER CHRISTIAN SNEEL
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY KRISTOPHER SEAN KIMLIN EXECUTIVE PRODUCERS TONY YOUNG SCOTT LeRETTE SEAN DEVEREAUX JON GUNN MONA GARCEA PRODUCED BY PETER FACINELLI ANDREW ERWIN
PRODUCED BY KEVIN DOWNES JON ERWIN JERILYN ESQUIBEL BASED UPON SCOTT LeRETTE WITH SUSY FLORY SCREENPLAY BY JON GUNN DIRECTED BY JON GUNN

W KINACH OD 21 LUTEGO

Zapraszamy
do kin
w lutym 2025 r.
😊

ZOBACZ ZWIASTUN:

O AUTORKACH:

Katarzyna Kebernik - oligofrenopedagożka, polonistka, krytyczka i edukatorka filmowa. Współpracuje z Zespołem Edukacji Ferment Kolektiv, portalem FilmwSzkole.pl i magazynem „Wychowanie w przedszkolu”. Píše dla Filmwebu, „KINA”, film.org.pl i „Ekranów”. Laureatka II miejsca w Konkursie o Nagrodę im. Krzysztofa Mętraka dla młodych krytyków (2020 i 2022) oraz zwyciężczyni konkursu Krytyk Píše (2020).

Marcelina Westphal - psycholog w szkole i przedszkolu, specjalistka terapii poznawczo-behawioralnej dzieci i młodzieży. Miłośniczka podróży i zwykłego, dobrego życia. W swoim scenariuszu skupiła się na tym, czego możemy nauczyć się od głównego bohatera filmu - niezwykle pogodnego chłopca, który pomimo zdrowotnych i życiowych problemów pozostawał zawsze wesoły, optymistyczny i inspirujący dla otoczenia.

Monika Szulkowska - polonistka i anglistka, a prywatnie mama chłopca w spektrum - przygotowała zajęcia dotyczące zwiększenia świadomości na temat autyzmu i uwrażliwienia na potrzeby osób neuroróżnorodnych.

Spis treści

Wstęp

„Jeden na milion”. Otworzyć się na cudzą inność	5
„Jeden na milion” - autyzm w rodzinie, szkole, codziennym życiu	6
Jakie jeszcze walory edukacyjne odnajdziesz w filmie?	7
Jakie scenariusze lekcji proponujemy w broszurze?	9

Definicja szczęścia - jaka jest twoja?

# O zajęciach	11
#1 Czarne i różowe, czyli szczęście podane na tacy?	12
#2 Księżniczka czy przyrodnia siostra? Żadna z nich - na szczęście!	13
#3 Łut szczęścia, czyli co pomaga?	14
#4 Życie to nie bajka... i całe szczęście!	15
#5 Weź się w garść? Weź się w ramiona!	16
#6 Więcej szczęścia niż rozumu? Rozum w poszukiwaniu szczęścia!	17
# Załącznik	19

Czym jest inność i dlaczego inni potrzebują innych?

O autyzmie i nie tylko.

# O zajęciach	23
# Rozgrzewka	24
Co to znaczy być innym?	24
Kategorie inności	25
Dyskusja	25
# Opracowanie	26
Dyskusja	27
Różnorodność jest siłą	27
Każdy wnosi coś unikalnego do społeczności	28
Krótką refleksją w grupach	29
# Podsumowanie	30
# Załącznik	31

„Jeden na milion”. Otworzyć się na cudzą inność

Temat spektrum autyzmu jest bliski wielu nauczycielom: większość z nich w swojej pracy spotka przynajmniej jednego neuroatypowego ucznia. Inność w szkole jest wyzwaniem: pomimo iż pedagodzy edukują się w tej kwestii i poszerzają kompetencje (często własnymi środkami), to sam system szkolny bywa niespecjalnie pomocny. Przepiętne klasy, brak systemowego wsparcia, skromny budżet niepozwalający na zatrudnienie nauczyciela wspomagającego, brak czasu na indywidualne podejście do wymagających podopiecznych... Sami uczniowie też często nie wykazują się zrozumieniem względem kolegi lub koleżanki z autyzmem.

Jak uwrażliwić ich na inny sposób bycia?

Jak nauczyć empatii i otwartości?

Jak zintegrować klasę pomimo różnic?

Z pomocą może przyjść wyjątkowy film i dedykowane mu materiały edukacyjne.

„Jeden na milion” - autyzm w rodzinie, szkole, codziennym życiu

Skierowany do szerokiego grona odbiorców film „Jeden na milion” pokazuje blaski i cienie codziennego życia chłopca w spektrum i jego rodziny. Austin jest tytułowym chłopakiem „jednym na milion”, ponieważ oprócz autyzmu zmagają się z wrodzoną łamliwością kości. Problemy nie przeszkadzają mu jednak cieszyć się życiem i zarażać swoim szczęściem bliskich. Chłopiec potrafi dostrzec dobro nawet w niemiłym szkolnym koleźce, zauważając - jako jedyna osoba w otoczeniu - że jest on przede wszystkim nieszczęśliwy i to z tego właśnie powodu wynika jego zachowanie.

„Jeden na milion” będzie lekcją tolerancji nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale także dla nauczycieli i rodziców, ponieważ o ich problemach sporo się tutaj mówi. Akcja filmu toczy się na przestrzeni lat. Obserwujemy nie tylko dorastanie Austina i jego młodszego brata, ale także zawirowania w małżeństwie ich rodziców. Film w szczerzy i otwarty sposób opowiada o autyzmie, nie ukrywając tego, że życie z dotkniętym tym zaburzeniem członkiem rodziny bywa często bardzo trudne. Twórcy nie boją się pokazać np. wybuchów złości Austina, jednocześnie dobrze radząc sobie z oddaniem jego unikalnej perspektywy na świat i wzbudzeniem w widzu sympatii do chłopca. To film, który przekonuje, że każdemu należy się szacunek, a od różniących się od nas osób możemy się wiele nauczyć.

Jakie jeszcze walory edukacyjne odnajdziesz w filmie?

- **Dostrzeganie wartości w cudzej inności.** Główny bohater w szkole spotyka się z różnymi reakcjami na swoją odmienność (z wyśmiewaniem i odrzuceniem, ale także z życzliwością i sympatią). Kontakt z optymistycznym i pełnym energii Austinem okazuje się dla wielu uczniów szansą na przełamanie własnych uprzedzeń i naukę akceptacji.
- **Wartość przyjaźni i otwartości.** „Jeden na milion” ukazuje, jak wsparcie innych ludzi - rodziny, przyjaciół, nauczycieli - wpływa na jakość życia osób z niepełnosprawnością, w spektrum i ich rodzin. Przyjaźń i empatia, które Austin i jego rodzice stopniowo zyskują, stają się ich siłą. Film zachęca do refleksji nad tym, jak ważne jest otaczanie się osobami wspierającymi oraz jak każdy z nas może stać się takim wsparciem dla innych.
- **Na czym polega szczęście?** W dobie mediów społecznościowych wielu ludzi - zwłaszcza młodych - ulega złudzeniu, że aby być szczęśliwym, należy mieć idealne, pełne sukcesów życie. „Jeden na milion” przypomina, że prawdziwe życie to nieustanne wzloty i upadki, obok radości pojawia się trud, a obok sukcesów - porażki. Szczęście nie polega na ciągłym unikaniu problemów, a na akceptacji tej zmienności i umiejętności cieszenia się drobnymi rzeczami.

- **Zdrowe i niezdrowe sposoby radzenia sobie z problemami.** Ogromną zaletą filmu jest to, że skupia się nie tylko na perspektywie chłopca w spektrum, ale także jego otoczenia: rodziców, brata, kolegów z klasy. Zmagający się z własnymi problemami tata głównego bohatera zaczyna nadużywać alkoholu. Bez obaw: wątek uzależnienia ojca został potraktowany z delikatnością, bez drastycznych scen i w sposób odpowiedni dla młodego odbiorcy, kończy się również w sposób pozytywny, ponieważ mężczyzna podejmuje terapię i wychodzi z nałogu. Rozmawiając z uczniami starszych klas szkoły podstawowej i średniej, można jednak wykorzystać ten wątek jako pretekst do rozmowy o używkach i innych niezdrowych, ucieczkowych sposobach radzenia sobie ze stresem.
- **Sztuka przebaczenia i przeproszenia.** Wyjątkowo piękną sceną w filmie jest ta, kiedy młodszy brat Austina godzi się z chłopcem, z którym wcześniej się pobił. Dorośli widzowie pewnie wzruszą się pod koniec filmu, kiedy mama i tata głównego bohatera wybaczą sobie nawzajem po dłuższym okresie nieporozumień. To film zachęcający do tego, by w sytuacjach konfliktowych spojrzeć na problem także z perspektywy drugiej osoby, by nauczyć się słuchać innych, a także, kiedy trzeba - przyjąć konsekwencje swoich czynów i zacząć nad sobą pracować.

Jakie scenariusze lekcji proponujemy w broszurze?

Przygotowaliśmy dwa scenariusze, którymi można się posłużyć przy projektowaniu zajęć dodatkowych lub godziny wychowawczej inspirowanych filmem. „Jeden na milion” ze względu na swój rodzinny charakter będzie dobrą propozycją dla szerokiego spektrum uczniów: zarówno tych z klas 4-8, jak i ze szkół średnich. Wierzymy, że uniwersalna tematyka i przesłanie okażą się pomocnym narzędziem w pracy wychowawczej.

SCENARIUSZ 1

**Definicja szczęścia
JAKA JEST TWOJA?**

SCENARIUSZ 2

**Czym jest inność
i dlaczego inni
potrzebują innych?
O AUTYZMIE I NIE TYLKO**

Na film zapraszamy do kin już w lutym 2025 roku. Seanse szkolne są dostępne ze specjalną prelekcją edukacyjną, wprowadzającą uczniów w zagadnienie spektrum autyzmu i akceptacji dla cudzej odmienności.

Definicja szczęścia

Jaka jest
TWOJA?

AUTORKA: Marcelina Westphal – psycholog w szkole i przedszkolu, specjalistka terapii poznawczo-behawioralnej dzieci i młodzieży. Miłośniczka podróży i zwykłego, dobrego życia.

GRUPA WIEKOWA: klasy 4-8 szkoły podstawowej.

PRZEDMIOT: godzina wychowawcza, zajęcia dodatkowe.

CZAS REALIZACJI: 1 jednostka lekcyjna.

ZAGADNIENIA EDUKACYJNE:

- życie jako „różowe” i „czarne”, wzloty i upadki, sukcesy i porażki;
- akceptacja dla „czarnego” i traktowanie siebie z łagodnością;
- to pomaga, a to szkodzi – jak przetrwać trudne chwile;
- czym jest dla mnie szczęście – moja definicja szczęścia;
- wdzięczność na co dzień.

CELE OPERACYJNE:

Uczeń/uczennica:

- rozumie, że trudności są elementem życia każdego człowieka;
- zna zdrowe i niezdrowe sposoby radzenia sobie w trudnych chwilach;
- zna i potrafi zastosować technikę relaksacji oddechowej;
- wie, dlaczego warto praktykować wdzięczność na co dzień;
- potrafi wskazać, za co jest wdzięczny/-a we własnym życiu.

FORMY I METODY PRACY: rozmowa kierowana, dyskusja w grupie, ćwiczenie relaksacji oddechowej, praca w grupie i indywidualna z kartami pracy.

MATERIAŁY POMOCNICZE: tablica i kreda lub markery, dwie tace, drobne przedmioty symbolizujące „czarne” i „różowe”, np. bibuła w kolorze czarnym i różowym zwinięta w kulki, żelki „maliny” w dwóch kolorach,

- pocięte karteczki ([Załącznik: „Wdzięczności”](#)),
- pojemnik na karteczki, np. koszyk, słoje, pudełko,
- arkusz A4 dla każdego uczestnika z napisem „SZCZĘŚCIE TO...” i pustym miejscem do uzupełnienia.

#1

Czarne i różowe, czyli szczęście podane na tacy?

W ramach wprowadzenia do tematu prowadzący/-a prezentuje uczestnikom dwie tace, na które wysypuje „czarne” i „różowe” w nierównych proporcjach - na jednej tacy znajduje się więcej „czarnego”, zaś na drugiej więcej „różowego”, mówiąc:

Wyobraźcie sobie, że każda z tych tac reprezentuje życie pewnej osoby. Widoczne na niej „czarne” i „różowe” to wszystko, co „dostała” od życia, co jej się przydarzyło, a więc wszystkie doświadczenia życiowe, w tym relacje z ważnymi osobami, rodzicami, uwarunkowania genetyczne, stan zdrowia itp.

Jak sądzicie - czym jest „czarne”, a czym „różowe”?

W trakcie dyskusji prowadzący/-a zachęca uczestników do podawania przykładów z obejrzanego filmu i ich własnego życia.

↓ PRZYKŁADY:

„CZARNE”

choroba fizyczna, psychiczna, zaburzenia rozwojowe własne lub rodzica, uzależnienie rodzica, przemoc w rodzinie, wypadek, zła sytuacja materialna rodziny, brak rodzica, utrata ważnej osoby, trudne relacje z rodzicami, rodzeństwem, niedostateczne wsparcie rodziny, utrata domu, trudności w nauce, konflikty z rówieśnikami, problemy z prawem...

„RÓŻOWE”

zdrowie, równowaga psychiczna, dobra kondycja fizyczna, sprawność, dobre relacje z rodzicami / rodzeństwem / rówieśnikami, wsparcie rodziny, przyjaciół, dobra sytuacja materialna, własny dom / przestrzeń, dobra pamięć, uczenie się z łatwością...

Następnie prowadzący/-a zachęca uczestników zająć do dyskusji, pytając:

Jak sądzicie, która z tych osób będzie szczęśliwsza? Czy poczucie szczęścia / dobrostanu / zadowolenia z życia tych osób jest ściśle związane z tym, co otrzymali na tacy, a więc od ich życiowych doświadczeń, które w dużej mierze nie zależą od nich?

#2

Księżniczka czy przyrodnia siostra? Żadna z nich - na szczęście!

W drugiej części ćwiczenia prowadzący/-a mówi:

Wyobraź sobie, że jesteś tą pierwszą osobą.

Z tacy z przewagą „czarnego” wybiera kilka „czarnych” i „różowych”, lecz więcej „różowego”.

A teraz jestem tą drugą osobą.

Z tacy z przewagą „różowego” wybiera kilka „czarnych” i „różowych”, lecz więcej „czarnego”.

Zachęca uczestników do refleksji:

Jak rozumiecie to, co się teraz wydarzyło?

PODSUMOWANIE:

Każdy z nas doświadcza różnych wydarzeń w życiu, zarówno „czarnego”, jak i „różowego”. Czasem wydaje się, że w naszym życiu jest tylko „czarne”. Można wówczas pomyśleć, że jest się „przegrywem”, jak to było w przypadku bohaterów filmu. Jednak jest to nieprawda. Po prostu skupiamy się wtedy tylko na „czarnym”, nie dostrzegając „różowego”. W życiu każdego człowieka jest i „czarne”, i „różowe”, choć zdarza się, że w różnych proporcjach. To, co nas spotyka w życiu, często nie zależy od nas. Nie mamy wpływu na wiele rzeczy. Jednak mamy wpływ na to, co sobie z tej tacy weźmiemy, a więc na to, na czym skupimy naszą uwagę.

Mamy też wpływ na to, w jaki sposób pomyślimy o tych wydarzeniach.

Przypomnijcie sobie słowa Austina o tym, że w życiu wiele rzeczy się psuje i czasem to dobrze, a czasem źle. Nigdy nie wiemy. Jak to rozumiecie?

→ **WSKAZÓWKA:** Prowadzący/-a może podać przykład wydarzenia, które może być „czarnym” lub „różowym” w zależności od tego, jak o tym wydarzeniu pomyślimy. Może też odnieść się do filmu i przypomnieć sytuację, gdy tata Austina uderzył samochodem w drzewo.

#3

Łut szczęścia, czyli co pomaga?

Powiedzieliśmy już, że często nie mamy wpływu na sytuację, w jakiej się znaleźliśmy. Z pewnością też nie mamy wpływu na to, co pomyśli czy zrobi inna osoba. To, na co mamy wpływ, to nasze myśli i nasze zachowanie.

Przypomnijcie sobie, co pomagało bohaterom filmu, gdy czuli się smutni, zezłoszczeni czy zmartwieni.

Wskażcie także, co Wam pomaga przetrwać trudne chwile.

Uczestnicy podają przykłady, które prowadzący/-a zapisuje na tablicy pod hasłem:

Co pomaga

Jeśli uczestnik poda przykład niezdrowego sposobu radzenia sobie, wówczas prowadzący/-a zapisuje je w innym miejscu pod hasłem:

Co szkodzi

↓ PRZYKŁADY:

To pomaga:

- taniec;
- czas z mamą / tatą / inną ważną osobą; przytulenie;
- rozmowa z bliską osobą;
- robienie tego, co sprawia przyjemność; przebaczenie osobie, która niewłaściwie się zachowała;
- próbowanie / nie poddawanie się;
- terapia; ...

To szkodzi:

- sięganie po alkohol i inne środki uzależniające;
- agresja;
- uciekanie przed problemami / unikanie rozwiązania problemu;
- brak rozmowy z ważną osobą, ...

Warto omówić wskazane przez uczestników niezdrowe i niewłaściwe próby radzenia sobie z trudnościami, zadając dwa pytania:

- Czy ten sposób doprowadził do rozwiązania problemu?
- Czy ten sposób sprawił, że osoba miała jeszcze większe problemy?

#4

Życie to nie bajka... i całe szczęście!

Prowadzący/-a po wykonaniu ćwiczenia podsumowuje je, inicjując dyskusje na następujące tematy:

*Twoje błędy Cię nie definiują, lecz to, jak sobie z nimi radzisz.
Jak rozumiecie słowa babci skierowane do taty Austina?*

Jak sądzicie, czy rodzina Austina mogłaby mieć konto w mediach społecznościowych, które chętnie byście obserwowali? Dlaczego tak? Dlaczego nie?

Jak sądzicie, jakie treści publikowałaby rodzina Austina w mediach społecznościowych? Dlaczego właśnie takie?

Obserwując profile w mediach społecznościowych, można ulec złudzeniu, że inne osoby mają w życiu tylko „różowe” i, aby być szczęśliwym, należy mieć idealne, pełne sukcesów życie. Film przypomina, że prawdziwe życie to „różowe” i „czarne”, wzloty i upadki, sukcesy i porażki. Dzięki „czarnemu” możemy jeszcze bardziej docenić „różowe”, które mamy.

Jak rozumiecie słowa babci Austina, że takie jest życie - trzeba nauczyć się, jak się nim cieszyć?

#5

Weź się w garść? Weź się w ramiona!

Prowadzący/-a wprowadza uczestników do ćwiczenia opartego na uważności i samowspółczuciu:

Zapraszam Was do wykonania dwóch ćwiczeń, które mogą pomóc nam w radzeniu sobie w trudnych chwilach za pomocą dwóch rzeczy, które zawsze mamy przy sobie: ODDECHU i MYŚLI.

Prowadzący/-a czyta instrukcję, a uczestnicy wykonują zadania zgodnie z instrukcją.

ĆWICZENIE:

Usiądź wygodnie, wyprostuj plecy. Ustaw stopy w taki sposób, by całą podeszwą butów dotykać podłogi. Połóż dłonie na udach. Możesz zamknąć lub przymknąć oczy. Poczuj, jak krzesło Cię wspiera. Poczuj, jak podłoga Cię podtrzymuje. Teraz zwróć uwagę na to, jak oddychasz. Poczuj powietrze, które wdychasz nosem. Zauważ, jakie jest powietrze, gdy je wydychasz. I teraz najważniejsze - nie oceniaj swojego oddechu. Nic w nim nie zmieniaj. Po prostu zauważ, jak oddychasz. Możesz teraz położyć dłonie na swoim brzuchu. Poczuj, jak Twój brzuch się podnosi, gdy wdychasz powietrze, i jak opada, gdy je wydychasz.

A teraz skrzyżuj swoje ręce na piersi i połóż dłonie na ramionach. Powiedz do siebie w myślach „W życiu każdego człowieka jest i czarne, i różowe. Każdy czasem popełnia błędy. Wybaczam sobie moje błędy. Wybaczam sobie to, że czasem mi się nie udaje, że nie wszystko idzie po mojej myśli. Cokolwiek będzie się działo, poradzę sobie z tym. Wybieram szczęście.”

→ To ćwiczenie pomaga przetrwać trudne chwile. Możecie wykonywać je zawsze, gdy jesteście smutni, zezłoszczeni czy zmartwieni.

#6

Więcej szczęścia niż rozumu? Rozum w poszukiwaniu szczęścia!

Prowadzący/-a wprowadza uczestników do kolejnego ćwiczenia, nawiązując do filmu:

Gdy rodzina Austina siedziała przy stole podczas Święta Dziękczynienia, babcia zaproponowała, by każdy powiedział, za co jest wdzięczny. Pamiętacie, za co był wdzięczny każdy członek rodziny?

↓ PRZYKŁADY:

Logan za rodzinę

Mama za nowy dom

Austin za jedzenie,
w szczególności purée ziemniaczane

Tata nie odpowiedział

Babcia miała świetny pomysł! Wdzięczność to zauważanie i docenianie dobra w swoim życiu. Myślenie o tym, za co jesteśmy wdzięczni, obniża poziom stresu i agresji, za to zwiększa poczucie bezpieczeństwa i zadowolenia z życia. Ludzie wyrażający wdzięczność są po prostu szczęśliwsi i mamy na to badania naukowe!

Dlatego warto praktykować wdzięczność na co dzień, a nie tylko od święta.

Prowadzący/-a podaje uczestnikom pojemnik pełen karteczek z „wdzięcznościami” i zachęca każdego do wzięcia jednej karteczki dla siebie. Uczestnicy mogą pokazać sobie nawzajem wylosowane „wdzięczności”, mogą się nimi wymienić.

Na karteczkach znajdują się różne rzeczy, za które możemy być wdzięczni. Niech będą inspiracją do kolejnego ćwiczenia. To ćwiczenie będzie związane z drugą rzeczą, którą zawsze mamy przy sobie - nasze MYŚLI.

Prowadzący/-a rozdaje każdemu uczestnikowi arkusz papieru z napisem SZCZĘŚCIE TO...

Pomyślcie teraz o wszystkim „rózowym” w Waszym życiu, o wszystkich dobrych rzeczach, które macie, które Was spotkały, a więc o wszystkim tym, za co możecie być wdzięczni - sobie, innym ludziom, losowi. Dokończcie zdanie SZCZĘŚCIE TO... pisząc i/lub rysując to na Waszych kartach, co Wam sprawia radość i przyjemność, co Wam daje wsparcie. Pamiętajcie nie tylko o wielkich rzeczach, ale też o tych małych.

→ **WSKAZÓWKA:** Warto przygotować kilka kartek z przykładami, by jeszcze bardziej zainspirować uczestników i ukierunkować ich na myślenie o wdzięczności każdego dnia, np. SZCZĘŚCIE TO... promienie słońca na twarzy, zapach morza/lasu, czas z ważną osobą, spacer w deszczu, kontakt ze zwierzęciem, kubek gorącego kakao w chłodny wieczór...

Prowadzący/-a podsumowuje:

Przypomnijcie sobie słowa z końcówki filmu o tym, że dla Austina każdy shake jest najlepszy w życiu. Każdy moment może być najlepszy w życiu. Każdy dzień może być najlepszym dniem Twojego życia. Musisz to tylko zauważyć.

#Załącznik

WDZIĘCZNOŚCI

Tnij wzdłuż linii

<i>Za życie - bezcenny dar, który otrzymał_m</i>
<i>Za każdy dzień, w którym dopisuje mi zdrowie</i>
<i>Za każdy dzień, w którym mam siłę do działania</i>
<i>Za zmysł wzroku i słuchu, dzięki którym mogę odbierać świat</i>
<i>Za miejsce, które mogę nazwać swoim domem</i>
<i>Za możliwość nauki i pracy</i>
<i>Za możliwość odczuwania radości i szczęścia</i>
<i>Za wszystkie trudne rzeczy, które mogły dać początek zmianom</i>
<i>Za wsparcie, które dostaję od innej osoby</i>

Za czas, który mogę wykorzystać tak, jak lubię

Za możliwość odpoczynku od pracy i nauki

Za odmienność, różnorodność, które czynią życie ciekawszym

Za błędy, które są dowodem, że próbowałem_m

Za każdą minutę, godzinę, kolejny dzień, który mogę przeżyć

Za każde wyzwanie, które pozwala mi się czegoś nauczyć

Za rzeczy, które wywołują na mojej twarzy uśmiech

Za osobę, która jest dla mnie wsparciem w trudnych chwilach

*Za trudności, z których wychodzę silniejszy_*

Za mój ulubiony smakołyk

Za osobę, z którą mogę porozmawiać, gdy jest mi smutno

Za trudności, które uczą mnie, jak sobie radzić

Czym jest inność i dlaczego inni potrzebują innych?

O autyzmie i nie tylko.

AUTORKA: Monika Szulkowska - nauczycielka języka polskiego i angielskiego, trenerka edukacyjna, propagatorka komunikacji bez przemocy i podążania za uczniem. Autorka bloga *Pomysły Ticzarki*.

GRUPA WIEKOWA: klasy 7-8 szkoły podstawowej.

PRZEDMIOT: godzina wychowawcza, zajęcia dodatkowe.

CZAS REALIZACJI: 1 jednostka lekcyjna.

ZAGADNIENIA EDUKACYJNE:

- rozwój empatii i inteligencji emocjonalnej ucznia;
- neuroróżnorodność i spektrum autyzmu;
- tolerancja i akceptacja.

CELE ZAJĘĆ:

1. Uczniowie rozumieją pojęcie „inność” oraz potrafią dostrzegać jej przejawy w otoczeniu.
2. Uczniowie poznają podstawowe informacje o autyzmie jako jednej z form inności.
3. Uczniowie uczą się empatii i zrozumienia dla osób z autyzmem oraz rozumieją, dlaczego społeczeństwo potrzebuje różnorodności.

MATERIAŁY POMOCNICZE: załącznik, filmik edukacyjny „*Amazing things happen*” (<https://www.youtube.com/watch?v=QLv-dvLCgAg>), karteczki samoprzylepne i długopisy.

#Rozgrzewka

Co to znaczy być innym?

Nauczyciel/-ka rozdaje uczniom karteczki samoprzylepne typu „post-it”.

Nauczyciel/-ka pisze na tablicy słowo:

INNOŚĆ

Prosi uczniów, aby na karteczkach zapisać hasłowo, co to znaczy, że ktoś jest inny.

Uczniowie podchodzą do tablicy i przyklejają wokół zapisanego słowa swoje kartki z odpowiedziami. Powstanie swoistego rodzaju mapa myśli (przykład poniżej). Przyklejone odpowiedzi zostaną przedstawione przez wybranego ucznia/uczennicę.

Kategorie inności

Nauczyciel/-ka pyta, jak można skategoryzować inność? Pokazuje grafiki ([załącznik](#)).

Uczniowie wskazują, że inność może obejmować:

- pochodzenie;
- wygląd zewnętrzny (kolor włosów, uroda, budowa ciała);
- sposób komunikacji;
- niepełnosprawność;
- przynależność do subkultur;
- zainteresowania;
- sposób postrzegania świata.

Dyskusja

Czy inność jest czymś pozytywnym czy negatywnym?

Nauczyciel/-ka podkreśla, że każdy z nas w jakiś sposób jest inny. Odmienność nie jest czymś jednoznacznie dobrym ani złym - to po prostu cecha, która czyni nas wyjątkowymi i różnorodnymi. Każdy człowiek w pewien sposób jest inny, ponieważ każdy ma unikalne doświadczenia, talenty, zainteresowania i cechy charakteru.

#Opracowanie

Nauczyciel/-ka, nawiązując do obejrzanego z uczniami filmu, pyta, na czym polegała inność Austina.

↓ PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI:

- dużo mówił;
- był pełen energii, ciągle wesoły;
- chodził w dziwnych czapkach;
- miał kolekcje wielu przedmiotów, które liczył i układał w rzędach;
- miał bujną wyobraźnię (latawiec przypominał mu smoka, wyobrażał sobie, że szybuje w przestrzeniach podczas huśtania się);
- cierpiał na łamliwość kości;
- miał autyzm.

Nauczyciel/-ka zadaje pytanie:

Czym jest autyzm?

(Swobodne wypowiedzi uczniów)

Nauczyciel/-ka w odniesieniu do wypowiedzi uczniów pokazuje film edukacyjny o autyzmie lub tłumaczy samodzielnie:

„Amazing Things Happen”

↓
[link: https://www.youtube.com/watch?v=QLv-dvLCgAg](https://www.youtube.com/watch?v=QLv-dvLCgAg)

Dyskusja

1. Jakie trudności mogą mieć osoby z autyzmem? (przykładowe odpowiedzi: komunikacyjne, poczucie odosobnienia, niezrozumienie, trudności w dostosowaniu się do szkoły lub pracy, szybsze męczenie się w otoczeniu)
2. W czym osoby z autyzmem mogą być wyjątkowe?

↓ PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI:

- w spojrzeniu na świat;
- w dostrzeganiu czegoś innego niż reszta;
- w indywidualizmie;
- w swoich wyjątkowych talentach i zainteresowaniach.

Różnorodność jest siłą

ĆWICZENIE

Nauczyciel/-ka u każdego ucznia wymienia to, w czym jest wyjątkowy.

↓ PRZYKŁADY:

- Olek gra wspaniale w siatkówkę;
- na Basię zawsze można liczyć – jest pomocna;
- Kasia wspaniale koduje;
- Bartek jest szybki;
- Ola jest kreatywna itp.

Nauczyciel/-ka porównuje uczniów z klasy do puzzli: gdyby jakiejś osoby zabrakło, klasa byłaby niekompletna: byłaby inną klasą. Jaki z tego wniosek?

Każdy wnosi coś unikalnego do społeczności

Współpraca osób z różnymi umiejętnościami sprawia, że możemy tworzyć wspaniałe rzeczy.

Nauczyciel/-ka nawiązuje do filmu – uczniowie szkoły Austina napisali petycję, aby mógł wrócić do szkoły.

Wspólnie z uczniami nauczyciel/-ka stara się odnaleźć odpowiedź na to, dlaczego koledzy nauczyli się doceniać Austina, mimo odrębności tego bohatera? Co do świata innych ludzi wniósł Austin?

↓ PRZYKŁADOWE ODPOWIEDZI:

- sprawił, że jego tata wyszedł z nałogu;
- uświadomił rodzicom, że nie muszą go naprawiać, ale zaakceptować takiego, jakim jest;
- pokazał, że można cieszyć się z małych rzeczy (m.in. shake'a truskawkowego, strzału z łuku, tańca maskotki na meczu, campingu z tatą);
- sprawił, że brat znalazł przyjaciela w szkolnym „dręczycielu”.

Krótka refleksja w grupach

Uczniowie dzielą się na małe grupy i dyskutują na temat:

Jak możemy osobom, które czują się „inne”, pomóc poczuć się akceptowanymi?

(swobodne wypowiedzi uczniów – poniżej przykładowe odpowiedzi)

- Zapewnij bezpieczną przestrzeń, gdzie osoba może otwarcie wyrazić swoje uczucia i doświadczenia.
- Zadawaj pytania, które pokazują, że interesujesz się ich perspektywą i unikaj przerywania czy narzucania swojej opinii.
- Szanuj ich indywidualność, nie próbując zmieniać, by dopasowali się do „normy”.
- Poszerzaj swoją wiedzę na temat różnorodności.
- Dziel się wiedzą z innymi, zwłaszcza w sytuacjach, gdzie możesz przełamać stereotypy lub błędne przekonania.
- Angażuj takie osoby w grupowe aktywności, ale nie zmuszaj ich do działań, które mogą ich stresować.
- Wspieraj praktyki, które sprzyjają równości i dostępności (np. dostosowanie przestrzeni, języka czy procedur).
- Stawaj w ich obronie, kiedy spotykają się z dyskryminacją lub wykluczeniem.
- Doceniaj ich talenty, zdolności i osiągnięcia, wszystko, co pomoże im zbudować pewność siebie.
- Wspieraj ich w realizacji celów i marzeń.
- Pamiętaj, że czasami samo towarzystwo i empatia mogą być ogromnym wsparciem.
- Organizuj lub wspieraj wydarzenia, które promują różnorodność, np. warsztaty, spotkania integracyjne czy kampanie edukacyjne.
- Twórz społeczności, gdzie każda osoba czuje się mile widziana i akceptowana.

Po dyskusji nauczyciel/-ka prosi wybrane lub chętne osoby o podzielenie się wnioskami z resztą klasy. Najbardziej trafne wypowiedzi można zapisać na tablicy jako „dobre praktyki” do zapamiętania.

Nauczyciel/-ka podsumowuje ćwiczenie, podkreślając, że kluczem jest zrozumienie, że każdy człowiek ma prawo do bycia sobą i każdy powinien być traktowany z szacunkiem. Drobne akty życzliwości i akceptacji mogą mieć ogromne znaczenie dla tych, którzy czują się wykluczeni.

#Podsumowanie

Nauczyciel/-ka pyta, jakie fundacje zajmują się w Polsce szerzeniem wiedzy o autyzmie. W ramach wspólnego researchu uczniowie znajdują takie organizacje oraz aktywistów. W Polsce działa wiele fundacji zajmujących się szerzeniem wiedzy o autyzmie oraz wsparciem dla osób w spektrum i ich rodzin. Oto kilka z nich:

FUNDACJA SYNOPSIS

Skupia się na wszechstronnej pomocy osobom z autyzmem i ich rodzinom. Organizuje kampanie społeczne, jak „Dzień Świadomości Autyzmu” i oferuje wsparcie diagnostyczne oraz terapeutyczne. Jest jedną z najbardziej znanych organizacji w tej dziedzinie w Polsce.

FUNDACJA JIM

To jedna z największych organizacji w Polsce wspierających osoby z autyzmem. Fundacja oferuje diagnozę, terapię oraz działania edukacyjne, a także prowadzi kampanie społeczne, takie jak „Polska na Niebiesko” i „Ciche Godziny”. Działa również na rzecz integracji społecznej osób w spektrum autyzmu.

POROZUMIENIE AUTYZM-POLSKA

Federacja skupiająca organizacje działające na rzecz dzieci i dorosłych z autyzmem. Inicjuje zmiany w prawie i promuje włączenie społeczne. Organizacja była m.in. inicjatorem akcji „Zaświeć się na niebiesko” w Polsce.

FUNDACJA POMOCY OSOBOM Z AUTYZMEM „MADA”

Organizacja wspiera dzieci, młodzież i dorosłych w spektrum autyzmu. Prowadzi terapie, zajęcia integracyjne i warsztaty, które pomagają w rozwoju umiejętności społecznych i zawodowych. Fundacja działa od 1996 roku, angażując się także w edukację społeczną na temat autyzmu.

Na koniec nauczyciel/-ka pyta, jaka myśl mogłaby być podsumowaniem lekcji lub podaje cytat na zakończenie:

„Inność to nie wada.
Inność to różnorodność, która
sprawia, że świat jest ciekawszy.”

#Załącznik

Tnij wzdłuż linii

Tnij wzdłuż linii

Monolith Films Sp. z o.o.

Karolina Skriabin

KOORDYNATOR PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH

karolina.skriabin@monolith.pl

tel.: +48 22 122 05 33

kom.: +48 662 287 445

www.kinoklasa.pl

www.monolith.pl

Materiał opracowany przez Zespół Edukacji Ferment Kolektiv
i portal FilmwSzkole.pl

Redakcja i korekta: Katarzyna Kebernik

